

Karar İncelemesi - Bilinçli Taksir ve Olası Kast (Dolus Eventualis) Farkının Değerlendirilmesi*

Doç. Dr. Yusuf Yaşar^(*)

Marmara Üniversitesi Hukuk Fakültesi

Ar. Gör. Nil M. G. Diken^(**)

Marmara Üniversitesi Hukuk Fakültesi

Türk Ceza Kanunu'na göre, suçlar dört şekilde işlenebilir; bunlar doğrudan kast, olası kast, bilinçli taksir ve bilinçsiz taksirdir. Failin suçu işleyiş şekline bağlı olarak, faile uygulanan yaptırımlar da farklılık arz etmektedir. Doğrudan kastta, fail yaptığı hareketin neticesini bilmekte ve bu neticenin meydana gelmesini istemektedir. Olası kastta, fail belirli bir amaç doğrultusunda hareket ederken, bu amaca ulaşabilmesi için oluşabilecek yan neticeleri de öngörmekte ve bunların meydana gelmesine kayıtsız kalarak umursamamakta, bu neticelerin meydana gelmesini kabullenmektedir. Bilinçli taksirde ise, fail dikkat ve özen yükümlülüğüne aykırı davranarak meydana gelebilecek suç teşkil eden neticeyi öngörmekte, ancak bu neticenin meydana gelmesini kesinlikle istememektedir. Bilinçli taksirle hareket eden fail şahsi yeteneğine, tecrübesine veya şansına güvenmekte, neticenin gerçekleşmeyeceği inancıyla hareketine devam etmektedir. Ceza hukukunda önem arz eden konulardan biri ise olası kast ve bilinçli taksir ayrımıdır ve bu ayrımın yapılmasında uygulanacak kriterler doktrinde ve içtihatlarda tartışmalara sebebiyet vermektedir. Bu çalışma da bilinçli taksir ve olası kast ayrımının incelenmesine olanak veren bir karar seçilerek gerçekleştirilmiştir.

Anahtar Kelimeler: Bilinçli taksir, olası kast, objektif isnadiyet, nedensellik bağı.

Verdict Analysis: Assessment of the Difference Between Conscious Negligence and Dolus Eventualis

According to the Turkish Criminal Code, crimes can be committed in four ways; by intent, dolus eventualis, conscious negligence and unconscious negligence. Depending on the manner of the offender's criminal behavior, the sanctions imposed on the perpetrator also vary. A perpetrator who acts with intent, knows and wants the consequences of his actions. On the other hand, when someone acts with dolus eventualis, he/she foresees the consequences that can occur due to his/her actions but prefers to disregard them remaining indifferent to their occurrence (and by doing so accepts them in a certain way), in order to achieve his aim, while moving in the direction of a certain goal. However when someone acts by conscious negligence, he/she foresees the unlawful consequence that may arise by his acts which contradicts due diligence, but he/she absolutely does not want this result to occur. The perpetrator, acting in a conscious manner, relies on his personal ability, experience or luck, and continues to act with the belief that the unlawful result will not happen. One of the issues that are important in criminal law is the distinction between dolus eventualis and conscious negligence, and the criterion to be applied in making this distinction leads to

* Bu çalışma, ikinci yazarın, birinci yazar danışmanlığında tamamlamış olduğu doktora tezinden üretilmiştir.

(*) Marmara Üniversitesi Hukuk Fakültesi Ceza ve Ceza Muhakemesi Hukuku Anabilim Dalı Öğretim Üyesi, Marmara Üniversitesi Hukuk Fakültesi Haydarpaşa Yerleşkesi Tıbbiye Caddesi Üsküdar/İstanbul, yyasar@yahoo.com, (0216) 349 8400.

(**) Marmara Üniversitesi Hukuk Fakültesi Ceza ve Ceza Muhakemesi Hukuku Anabilim Dalı Öğretim Üyesi, Marmara Üniversitesi Hukuk Fakültesi Haydarpaşa Yerleşkesi Tıbbiye Caddesi Üsküdar/İstanbul, nilmelekgultekin@hotmail.com, (0216) 349 8400.

debates in the doctrine and case law. Choosing a court decision that allowed the conscious negligence and dolus eventualis to be examined carried out this study.

Key Words: Conscious negligence, dolus eventualis, objective attribution, causality.

İnceleme Konusu Karar

“Özel Daire ile yerel mahkeme arasında oluşan ve Ceza Genel Kurulunca çözümlenmesi gereken uyuşmazlık; bir kişinin ölümü birden fazla kişinin de yaralanmasıyla sonuçlanan kazada, sanığın eylemini bilinçli taksirle mi yoksa olası kastla mı gerçekleştirdiğinin tespitine ilişkindir.

İncelenen dosya kapsamından;

Olay günü sanığın evinde alkol aldıktan sonra saat 21.30 sıralarında aracı ile Trabzon merkezdeki evinden yaklaşık 50 km uzaklıkta bulunan Beşikdüzü ilçesi Adacık mahallesinde bulunan M... Kıyı Restorana gitmek üzere hareket ettiği, restorana 1-2 km mesafede bulunan liman kavşağına geldiğinde üst geçit altında "Taşıt Giremez" ve "Sola Dönülmez" trafik işaret levhası olduğu halde bölünmüş ve karşı yönden gelen trafiğin kullandığı karayoluna tersten girerek Giresun istikametinde güvenlik şeridinde yaklaşık 850 metre kadar ilerlediğinde bölünmüş yolun kendi istikametinde ve sağ şeridinde seyreden, kazanın oluşumunda kusuru bulunmadığı belirlenerek hakkında kovuşturmayaya yer olmadığına karar verilen katılan ...'ın kullandığı içerisinde ölen ... ile katılanlar Orhan, Oğuzhan ve Hatice'nin bulunduğu araçla karşılaştığı, katılan ...'ın selektör yaparak sanığı uyarmasına ve sol şeride geçerek sanığın kullandığı araca çarpmamaya çalışmasına rağmen sanığın panik yaparak aracını sağ tarafa sürmesiyle bölünmüş yolun orta şerit noktasında çarpıştıkları, Katılanlar Hasan, Oğuzhan ve Orhan'ın hayati tehlike geçirmeyecek ve basit tıbbi müdahale ile giderilebilecek, katılan ...'nin hayati tehlike geçirmeyecek, basit tıbbi müdahale ile giderilemeyecek ve vücudunda 5. derecede kemik kırığına neden olacak şekilde yaralandığı, katılan ...'ın eşi Serpil'in ise hayatını kaybettiği, Otopsi tutanağında; ölen ...'in sağ kaburga kemiklerinin kırılmasına bağlı akciğer ve zarlarının hasarına bağlı olarak iç organ harabiyetine bağlı solunum yetmezliği ve iç kanamadan ölümün meydana geldiğinin belirtildiği, Vakfikebir Devlet Hastanesinde olaydan sonra saat 23.31'de yapılan ölçümde sanığın 2,70 promil alkollü olduğunun belirlendiği,

21.12.2009 tarihli trafik kazası tespit tutanağında; havanın yağmurlu, zeminin ıslak, düz, asfalt, eğimsiz olan bölünmüş yolda gece vakti saat 21.50 sıralarında ...'ın sevk ve idaresindeki ... plaka sayılı Citroen Berlingo marka araç ile sahil yolunun Beşikdüzü'den Trabzon istikametine ayrılmış bölümünde "Taşıt Giremez" tabelasına uymayarak tali yoldan ana yola çıkarak alkollü vaziyette ters istikamette seyretmekte iken kaza mahalline geldiğinde karşıdan gelen ...'nin sevk ve idaresindeki 80 ... RN plaka sayılı Volkswagen Golf marka otomobilin sağ ön kısmına kendi aracının sağ ön kısmı ile çarpması sonucu ölümlü, yaralamalı ve maddi hasarlı trafik kazası meydana geldiği, bu kazanın oluşumunda ... plaka sayılı aracın sürücüsü ...'ın 2918 Sayılı Kanunda yer alan asli kusurlardan 2. (taşıt giremez, trafik işaretinin bulunduğu karayoluna veya bölünmüş karayolunda karşı yönden gelen şeride girme) kuralı ihlal ettiğinden 1. derecede kusurlu olduğu, diğer araç sürücüsü ...'nin ise kusurunun bulunmadığının belirtildiği, Beşikdüzü Cumhuriyet Başsavcılığı tarafından mahallinde 22.12.2009 tarihinde yapılan keşif sonrası düzenlenen aynı tarihli bilirkişi raporunda; sanık ...'ın kaza mahallinden 850 metre geride “Taşıt Giremez” ve “Sola Dönülmez” trafik levhasının bulunduğu yerden yola giriş yaptığı, bu sebeple sanığın 2918 Sayılı Kanun'un 84/b maddesinde yer alan “bölünmüş karayolunda karşı yönden gelen trafiğin

kullandığı şerit, rampa ve bağlantı yollarına girme” kusurunu işleyerek kazanın oluşumunda birinci derecede ve asli kusurlu olduğu, 80 ... RN plaka sayılı araç sürücüsü ...'nin ise kaza anında aracı ile kendi yol bölümünde ve sağ şeritte seyir halinde bulunduğu, kazayı önlemek için sol şeride manevra yaptığından kazanın meydana gelmesine kusurunun bulunmadığı görüşünün açıklandığı, anlaşılmaktadır. Katılan ...; eşi Serpil, çocukları Orhan, Oğuzhan ve kız kardeşi Hatice ile birlikte Hollanda'dan yola çıktığını, 21.12.2009 tarihinde saat 01.00 sıralarında sınır kapısından Türkiye'ye giriş yaparak gece İstanbul'da kaldıklarını, saat 11.00 sıralarında tekrar hareket ederek saat 21.30 sıralarında Beşikdüzü ilçesine geldiklerini, saat 21.50 sıralarında 80-90 km hızla seyir halindeyken karşı istikametten ters yola girmiş olan bir aracın sağ şerit üzerinden farları açık ve hızlı bir şekilde üzerine doğru geldiğini fark edince araca selektör yapıp fren yaparak sol şeride kaçmaya çalıştığını, ancak karşıdan gelen aracın da üzerine doğru kırarak, kendine göre sol şerit üzerinde aracının sağ önünden hiç frene basmayarak çarptığını, kaza öncesinde havanın karanlık, yerlerin ıslak olduğunu, ancak yağış olmadığını, sanığın aracının farlarının kaza anında açık olduğundan kesinlikle emin olduğunu, farları açık olmasaydı aracı görmesinin mümkün olmadığını, sanıktan şikayetçi olduğunu ifade etmiş,

Katılan ...; saat 21.50 sıralarında arka koltukta başını cama dayamış uyuklarken babası aniden fren yapınca gözlerini açarak baktığında karşı taraftan üzerlerine doğru farları açık olan bir aracın geldiğini fark ettiğini, babasının bu araçtan kaçarak sol şeride geçtiğini, aracın üzerlerine gelerek sağ ön taraftan kendilerine çarptığını, babasının alkollü olmadığını, emniyet kemerlerinin takılı olduğunu beyan etmiş,

Katılan ...; saat 22.00 sıralarında Beşikdüzü ilçesine geldiklerini, kısa bir süre sonra karşı istikametten bir aracın üzerlerine doğru geldiğini fark edince babasının aracı sol tarafa doğru kırdığını, ancak karşıdan gelen kişinin de kendilerine doğru aracı sürünce sağ ön taraftan çarptığını, kaza anında karşıdan gelen aracın farının açık olup olmadığını hatırlamadığını, kaza yerinde yol aydınlatması olduğunu, havanın karanlık olup, yerlerin ıslak olduğunu, ancak yağmur yağmadığını, babasının alkollü olmadığını dile getirmiş,

Katılan ...; kazanın nasıl olduğunu bilmediğini, kaza sırasında arkada uyuduğunu söylemiş, Tanık ... savcılıkta; balkona meyve almak için çıktığında sanığın kullandığı aracın ters yönde ve emniyet şeridinde farları kapalı biçimde yavaş yavaş 30-40 km hızla gittiğini, Giresun istikametinden gelen farları açık bir aracın ise ters yönden gelen araca devamlı selektör yaptığını, bu sırada sanığın kullandığı aracın aniden hızlanarak yolun ortasına doğru sürünce diğer araçta sola doğru kaçmasına rağmen kafa kafaya çarpıştıklarını, kaza anında hafif bir fren sesi duyduğunu, kaza anında havanın karanlık olup hafif yağmur yağdığını, trafik yoğunluğunun az olduğunu, kaza anında her iki araç dışında yolda başka araç olmadığını ifade etmiş, duruşmada da aynı beyanlarını tekrarlayarak sanığın kullandığı aracın farlarının kapalı olduğunu zannettiğini beyan etmiş,

Tanık ...; saat 21.50 sıralarında balkon camına perde takarken büyük bir ses duyduğunu, dışarı baktığında kaza olduğunu gördüğünü, hemen yanlarına gittiğini, kazadan önce fren sesi duymadığını, yolun ortasında ters dönen aracın farlarının yanmadığını, orta refüjde bulunan diğer aracın flaşörlerinin ve farlarının açık olduğunu, kaza anında havanın karanlık ve hafif yağışlı olduğunu, trafik yoğunluğunun az olduğunu, kaza yerinde iki araçtan başka araç görmediğini, ne kadar hızlı gittiklerini bilemeyeceğini söylemiş,

Sanık soruşturmada; 21.12.2009 günü saat 15.00 sıralarında evinde yarım şişe viski içtiğini, saat 21.30 sıralarında aracı ile Beşikdüzü ilçesi Adacık mahallesinde bulunan M... Kıyı Restorona köfte yemek için hareket ettiğini, liman kavşağına geldiğinde kavşaktaki işaretleri karıştırarak ters istikamete doğru yola devam ettiğini, Karadeniz sahil yolunun Giresun-Trabzon istikametine emniyet şeridini ters istikamette takip ederek restoranın karşısına gideceğini, aracının farlarının açık olduğunu, dördüncü viteste 70-80 km hızla devam ettiğini,

karşı taraftan gelen başka araç görmediğini, Yıldızkent sitesinin önüne geldiğinde Adacık fırınının karşısında karşı taraftan bir aracın geldiğini fark edince araçtan kaçmaya çalıştığını, karşıdan gelen aracın selektör yaparak ikazda bulunmadığını, araç üzerine doğru gelince çarpmasın diyerek yolun ortasına doğru aracını sürdüğünü, ancak yolun tam ortasında araçların ön taraftan çarpıştığını, çarpmadan sonrasını hatırlamadığını, alkollü olduğunu ve olay anında ters istikamete girerek kazaya sebebiyet verdiğini kabul ettiğini, liman kavşağı üst geçit altında sola dönülmez, taşıt trafiğe kapalı yol ve araç giremez trafik işaret levhalarının olduğunu fark ettiğini, ancak karıştırdığından sola dönerek ters istikamete hareket ettiğini, kaza anında ve öncesinde aracının farlarının açık olduğunu, sebep olduğu kazadan dolayı çok üzgün ve pişman olduğunu söylemiş,

Duruşmada da; akşam aşırı derecede şiddetli bir yağmur yağdığını, yolda ışıklandırma olmadığını, köfte salonuna gittiğini, alkollü olduğu için güvenlik şeridinde devam ettiğini, ancak ters yol olduğunu bilmediğini, görüş mesafesinin tahmini olarak 40-50 metre kadar olduğunu, aniden karşı yönden gelen aracın süratli bir şekilde üzerine doğru geldiğini görünce kaçma şansının olmadığını, 30-40 km hızla gittiğini, karşı yöndeki aracın ters yönde geldiğini zannettiğini, dalgınlığına geldiğini, pişman olduğunu savunmuştur.

Uyuşmazlık konusunda isabetli bir hukuki çözüme ulaşılabilmesi için; kast, olası kast, taksir ve bilinçli taksir kavramları üzerinde durulmasında fayda bulunmaktadır.

5237 Sayılı Türk Ceza Kanununun 21. maddesi;

"1) Suçun oluşması kastın varlığına bağlıdır. Kast, suçun kanuni tanımındaki unsurların bilerek ve istenerek gerçekleştirilmesidir.

2-) Kişinin, suçun kanuni tanımındaki unsurların gerçekleşebileceğini öngörmesine rağmen, fiili işlemesi halinde olası kast vardır" şeklinde düzenlenerek, birinci fıkranın ikinci cümlesinde doğrudan kast tanımlanmış, ikinci fıkrasında; öğreti ve uygulamada "dolaylı kast, belirli olmayan kast, gayrimuayyen kast, olursa olsun kastı" olarak da adlandırılan "olası kast" tanımına yer verilmiştir.

Buna göre, doğrudan kast; öngörülen ve suç teşkil eden fiili gerçekleştirmeye yönelik irade olup, kanunda suç olarak tanımlanmış eylemin bilerek ve istenerek gerçekleştirilmesi ile oluşur. Fail hareketinin kanuni tipi gerçekleştireceğini bilmesi ve istemesi halinde doğrudan kastla hareket etmiş olacak, buna karşın işlemiş olduğu fiilin muhtemel bazı neticeleri meydana getirebileceğini öngörmesine ve bu neticelerin gerçekleşmesini mümkün ve muhtemel olarak tasavvur etmesine rağmen muhtemel neticeyi kabullenerek fiili işlemesi halinde olası kast söz konusu olacaktır.

Olası kast ile doğrudan kast arasındaki farkı ortaya koyan en belirgin unsur, doğrudan kasttaki bilme unsurudur. Fail hareketinin kanuni tipi gerçekleştireceğini biliyorsa doğrudan kastla hareket ettiğinin kabulü gerekmektedir. Yine failin hareketiyle hedeflediği doğrudan neticelerle birlikte, hareketin zorunlu veya kaçınılmaz olarak ortaya çıkan sonuçları da, açıkça istenmese dahi doğrudan kastın kapsamı içinde değerlendirilmelidir. Belli bir sonucun gerçekleşmesine yönelik hareketin, günlük hayat tecrübelerine göre diğer bir kısım neticeleri de doğurması muhakkak ise, failin bu sonuçlar açısından da doğrudan kastla hareket ettiği kabul edilmelidir. Olası kastı doğrudan kasttan ayıran diğer ölçüt; suçun kanuni tanımındaki unsurların gerçekleşmesinin muhakkak olmayıp, muhtemel olmasıdır. Fail, böyle bir durumda muhakkak değil ama, büyük bir ihtimalle gerçekleşecek olan neticenin meydana gelmesini kabullenmekte ve "olursa olsun" düşüncesi ile göze almakta; neticenin gerçekleşmemesi için herhangi bir çaba göstermemektedir. Olası kastta fiilin kanunda tanımlanan bir sonucun gerçekleşmesine neden olacağı muhtemel görülmesine karşın, bu neticenin meydana gelmesi fail tarafından kabul edilmektedir.

Kural olarak suç; ancak kastla, kanunda açıkça gösterilen hallerde ise taksirle işlenir. İstisnai bir kusurluluk şekli olan taksirde, failin cezalandırılabilmesi için mutlaka kanunda açık bir

düzenleme bulunması gerekmektedir. TCK'nun 22/2. maddesinde taksir; "dikkat ve özen yükümlülüğüne aykırılık dolayısıyla bir davranışın, suçun yasal tanımında belirtilen neticesi öngörülmemiş olarak gerçekleştirilmesidir" şeklinde tanımlanmıştır.

Ceza Genel Kurulunun birçok kararında vurgulandığı ve öğretide benimsendiği üzere, taksirin unsurları;

- 1-) Fiilin taksirle işlenebilen bir suç olması,
  - 2-) Hareketin iradi olması,
  - 3-) Sonucun istenmemesi,
  - 4-) Hareket ile sonuç arasında nedensellik bağının bulunması,
  - 5-) Sonucun öngörülebilir olmasına rağmen öngörülmemiş olması,
- Şeklinde kabul edilmektedir.

Taksirli suçlarda, gerek icrai, gerekse ihmali hareketin iradi olması ve meydana gelen neticenin öngörülebilir olması gerekmektedir. İradi bir davranış bulunmadığı takdirde taksirden bahsedilemeyeceği gibi, öngörülemez bir sonucun gerçekleşmesi halinde de failin taksirli suçtan sorumluluğuna gidilemeyecektir.

Sonucun gerçekleşmesinde mağdurun taksirli davranışının da etkisinin olması halinde, diğer taksirli davranış nedensellik bağı kesmediği sürece bu durum, failin sorumluluğunu ortadan kaldırmayacağı gibi, taksirin niteliğini de değiştirmeyecektir. Türk Ceza Kanununda kusurun derecelendirilmesi suretiyle herhangi bir ceza indirim söz konusu olmadığından, bu hal ancak temel cezanın tayininde dikkate alınabilecektir.

Türk Ceza Kanununda taksir; "basit" ve "bilinçli" taksir olarak ikili bir ayrıma tâbi tutulmuş, 22. maddesinin üçüncü fıkrasında bilinçli taksir; "kişinin öngördüğü neticeyi istememesine karşın, neticenin meydana gelmesi" şeklinde tanımlanmış, bu halde taksirli suça dair cezanın üçte birden yarıya kadar arttırılacağı öngörülmüştür.

Basit taksir ile bilinçli taksir arasındaki ayırt edici ölçüt; basit taksirde failin öngörülebilir nitelikteki neticeyi öngörmemesi, bilinçli taksir halinde ise bu neticeyi öngörmüş olmasıdır. Bilinçli taksirde gerçekleşen sonuç, fail tarafından öngörüldüğü halde istenmemiştir. Gerçekten neticeyi öngördüğü halde, şansına veya başka etkenlere, hatta kendi beceri veya bilgisine güvenerek hareket eden kimsenin tehlikelilik hali, bunu öngörememiş olan kimsenin tehlikelilik hali ile bir tutulamayacaktır. Neticeyi öngören kimse, ne olursa olsun bu sonucu meydana getirecek harekette bulunmamakla yükümlüdür.

Türk Ceza Kanununun 21. maddesinin ikinci fıkrasında; "öngörmemesine rağmen, fiili işlemesi" şeklinde tanımlanıp başkaca ayırıcı unsura yer verilmeyen olası kast ile aynı kanunun 22. maddesinin üçüncü fıkrasında; "öngördüğü neticeyi istememesine karşın neticenin meydana gelmesi halinde bilinçli taksir vardır" biçiminde tanımlanan bilinçli taksirin karıştırılacağı hususu öğretide dile getirilmiş, kanun koyucu da madde metninde yer vermediği "kabullenme" ölçüsünü aynı maddenin gerekçesinde; "olası kast halinde suçun kanuni tanımında yer alan unsurlardan birinin somut olayda gerçekleşeceği öngörülmesine rağmen, kişi fiili işlemektedir, diğer bir deyişle, fail unsurların meydana gelmesini kabullenmektedir" şeklinde açıklamak suretiyle, olası kastı bilinçli taksirden ayıracak kıstası ortaya koymuştur.

Kast, olası kast, taksir ve bilinçli taksir arasındaki ilişkiyi kısaca özetlemek gerekirse; gerçekleşmesi muhakkak görünen neticenin failce bilinmesi ve istenmesi halinde doğrudan kast, öngörülen muhtemel neticenin meydana gelmesine kayıtsız kalınması durumunda olası kast, öngörülen muhtemel neticenin meydana gelmesinin istenmemesine rağmen objektif özen yükümlülüğüne aykırı hareket edilmek suretiyle sonucun meydana gelmesinin engellenemediği ahvalde bilinçli taksir, öngörülebilir neticenin objektif özen yükümlülüğüne aykırı hareket edilmiş olması sebebiyle öngörülmediği hallerde ise basit taksir söz konusu olacaktır.

Olası kast ile bilinçli taksir arasındaki ayırıcı ölçüleri ise yargısal kararlar ve öğretilerdeki görüşlerden yararlanmak suretiyle şu şekilde belirlemek mümkündür: Gerek olası kast, gerekse bilinçli taksirde netice fail tarafından öngörülmektedir. Bilinçli taksirde, öngörülen neticenin gerçekleşmeyeceği ümit edilmekte, olası kastta ise bu netice fail tarafından göze alınmakta ve kabullenilmektedir. Olası kastta fail öngördüğü neticenin meydana gelmesini kabullenerek, sonucun meydana gelmemesi için herhangi bir önlem almazken, bilinçli taksirde fail neticeyi öngörmesine rağmen, şansa veya başka etkenlere, hatta kendi bilgi veya becerisine güvenerek öngörülen sonucun gerçekleşmeyeceği inancıyla hareket etmektedir. Nitekim Yargıtay Ceza Genel Kurulunun 31.03.2015 gün ve 619-80; 07.06.2011 gün ve 54-120 ile 06.07.2010 gün ve 51-162 Sayılı kararlarında da bu hususlar vurgulanmıştır.

Bu açıklamalar ışığında uyuşmazlık konusu değerlendirildiğinde; Olay gecesini Trabzon-Giresun karayolu üzerinde seyir halindeyken Beşikdüzü ilçesi Adacık mahallesinde yer alan bölünmüş yolda ters yöne girerek emniyet şeridinde farları açık biçimde seyreden ve 2,70 promil alkollü olan sanığın, aynı yolda kendilerine ayrılmış kısımda seyreden katılan ...'ın aracına çarparak araçta bulunan katılanların yaralanmasına, ve Serpil'in ölümüne neden olduğu olayda; sanığın uyarıcı yön levhaları ve çizgilerin usulüne uygun olarak bulunduğu yolda, karşı yönden gelen trafik araçlarının kullandığı bölüme bilerek girdiği, ters yönde olduğunu bilmesine rağmen aracını sürmeye devam ettiği, karşı istikametten gelen bir araca çarparak yaralama ya da ölüme neden olabileceğini öngördüğü halde tecrübesine, şoförlük yeteneklerine, gece olması sebebiyle trafiğin az olacağına, özellikle de şansına ve karşı yönden gelenlerin kendilerini koruma yönünde dikkatli davranacaklarına güvendiği, böyle bir zanla objektif dikkat ve özen yükümlülüğüne aykırı hareket ederek öngördüğü ancak istemediği neticeye neden olduğu, meydana gelen sonucu kabullenmediği ve arzulamadığı anlaşılmaktadır. Bu nedenle, gerçekleşmesini istemediği ancak öngördüğü sonucun meydana gelmesini engelleyecek şekilde objektif özen yükümlülüğüne uygun davranmayan sanığın bir kişinin ölümüne birden fazla kişinin yaralanmasına neden olma eyleminde bilinçli taksirle hareket ettiğinin kabulü gerekmektedir.

Bu itibarla, yerel mahkeme direnme gerekçesinin isabetli olduğuna, suç niteliği yönünden isabetli bulunan hükmün incelenmesi için dosyanın Özel Daireye gönderilmesine karar verilmelidir. Çoğunluk görüşüne katılmayan sekiz Genel Kurul Üyesi; "sanığın eyleminin olası kastla öldürme ve olası kastla yaralama niteliğinde olduğundan yerel mahkeme direnme hükmünün bozulması gerektiği " düşüncesiyle karşı oy kullanmışlardır.

SONUÇ : Açıklanan nedenlerle;

- 1-) Trabzon 2. Ağır Ceza Mahkemesi'nin 11.09.2013 gün ve 115-125 Sayılı direnme hükmünün suç niteliğinin belirlenmesi yönünden İSABETLİ OLDUĞUNA,
- 2-) Hükmün sair yönlerinin incelenmesi için dosyanın Yargıtay 1. Ceza Dairesine gönderilmek üzere Yargıtay Cumhuriyet Başsavcılığına TEVDİİNE, 26.04.2016 tarihinde yapılan ilk müzakerede yasal çoğunluk sağlanamadığından, 10.05.2016 tarihinde yapılan ikinci müzakerede oyçokluğuyla karar verildi.”¹

Maddi Olay

Karardan, sanığın olay günü 2.70 promil alkollü olarak aracını sevk ederken saat 21.50 sıralarında 'taşıt giremez' ve 'sola dönülmez' levhalarına rağmen Trabzon-Giresun bölünmüş yoluna ters yönden girerek yolun akışına göre sol şeritten aracın farları kapalı vaziyette seyir halinde bulunduğu sırada, mağdurun kullandığı ve içerisinde maktul ve mağdurların

¹ Karar için bakınız: www.kazanci.com, Erişim tarihi: 20.04.2017.

bulunduğu araçla karşılaştığı, aracı kullanan mağdurun selektör yaparak sanığı uyarmasına ve frene basarak sanığın kullandığı araca çarpmamaya çalışmasına rağmen sanığın (iddiaya göre) frene basmadan mağdurun aracına çarpması sonucu kazaya, maktulün ölümüne ve mağdurların yaralanmasına neden olduğu anlaşılmaktadır.

Merciilerin Görüşleri

Trabzon 2. Ağır Ceza Mahkemesinin 27.09.2010 tarih ve 25-97 Sayılı Kararı

Dava olası kastla öldürme ve bu suça teşebbüsten açılmış olmasına rağmen, Trabzon 2. Ağır Ceza Mahkemesi verdiği kararda, sanığın eyleminin bilinçli taksirle bir kişinin ölümüne, birden fazla kişinin de yaralanmasına neden olma suçunu oluşturduğu kabul edilerek 5237 Sayılı TCK'nun 85/2, 22/3, 62, 53/6 ve 63. maddeleri uyarınca 4 yıl 12 ay hapis cezası ile cezalandırılmasına, sürücü belgesinin iki yıl süre ile geri alınmasına karar verilmiştir.

Yargıtay 1. Ceza Dairesi'nin 16.05.2013 tarih ve 2257-3917 Sayılı Kararı

Trabzon 2. Ağır Ceza Mahkemesi'nin hükmünün sanık müdafii ve katılanlar vekili tarafından temyiz edilmesi üzerine, Yargıtay 1. Ceza Dairesi verdiği kararda; “.. Oluşa ve dosya kapsamına göre; olay günü saat 21.50 sıralarında sanığın 2.70 promil alkollü olarak 'taşıt giremez' ve 'sola dönülmez' levhalarına rağmen Trabzon-Giresun bölünmüş yoluna ters yönden girerek yolun akışına göre sol şeritten aracın farları kapalı vaziyette seyir halinde bulunduğu sırada, mağdur ...'ın kullandığı ve içerisinde maktul ... ve mağdurlar ..., Oğuzhan ve Hatice'nin bulunduğu araçla karşılaştığı, mağdur ...'ın selektör yaparak sanığı uyarmasına ve frene basarak sanığın kullandığı araca çarpmamaya çalışmasına rağmen sanığın frene basmadan mağdur ...'ın aracına çarpması sonucu kazaya, maktulün ölümüne ve mağdurların yaralanmasına neden olduğu olayda, sanığın trafik kazası olabileceğini ve ölüm veya yaralanma sonucunun gerçekleşebileceğini öngörmesine karşın bunları kabullendiği, bu sebeple meydana gelen sonuçtan sorumlu olduğu ve eylemin olası kastla öldürme ve olası kastla yaralama suçlarını oluşturduğu anlaşıldığı halde, suçların niteliğinde yanılıya düşülerek yazılı şekilde bilinçli taksirle bir kişinin ölümüne ve birden fazla kişinin yaralanmasına neden olma suçundan cezalandırılmasına karar verilmesi...” sebebiyle ilk kararın isabetsiz olduğu sonucuna vararak hükmün bozulmasına karar vermiştir.

Trabzon 2. Ağır Ceza Mahkemesinin 11.09.2013 tarih ve 115-125 Sayılı “Direnme” Kararı

Yargıtay 1. Ceza Dairesinin 2257-3917 sayılı kararıyla verdiği ilk karar bozulan Trabzon 2. Ağır Ceza Mahkemesi ilk hükmünde direnerek; “... Olay tarihinde sanık ...'ın 21.12.2009 günü saat 15.00 sıralarında ikametgahında yarım litre viski içtiği, saat 21.30 sıralarında ... plaka sayılı aracı ile Fatih Mahallesi Eski Sahil Yolu, Karayolları karşısı, F... Apartmanı önünden, Adacık Mahallesinde bulunan M... Kıyı Restoranta köfte yemek için hareket ettiği, liman kavşağına geldiğinde üst geçit altında 'Taşıt Giremez' ve 'Sola Dönülmez' trafik işaret levhası bulunduğu halde Giresun-Trabzon istikameti bölünmüş olan ve karşı yönden gelen trafiğin kullandığı, D.010 devlet karayoluna tersten girerek Giresun istikametine göre sol şerit üzerinden, yani güvenlik şeridinde, farları kapalı bir şekilde seyretmekte iken orta şeride geçerek yaklaşık 850 metre sonra Adacık Mahallesi Adacık fırını karşısı Yıldızkent Sitesi önünde saat 21.50 sıralarında, Giresun-Trabzon istikametinin 2800. metresinde yolun orta şerit çizgisi üzerinde orta refüje 440 cm mesafede şikayetçi ...'nin kullandığı 80 ... RN Hollanda plakalı araca çarpması sonucu trafik kazasının meydana geldiği, 80 ... RN plakalı aracın çarpmasının etkisiyle arka tarafının havaya kalkıp dönüp savrulurken orta refüj üzerine düştüğü, bu araç içerisinde ön koltukta oturan ...'nin olaydan hemen sonra öldüğü, araç şoförü

... ile arka koltukta oturan şikayetçiler ..., ... ve ...'ın raporlarında belirtildiği şekilde yaralandıkları, ... plaka sayılı aracın kaza anında savrulurken yol ortasında dönerek durduğu ve aracı kullanan şüphelinin yaralandığı, ...'nin solunum yetmezliği ve iç kanamadan ölüm meydana geldiğinin tespit edildiği, sanığın Vakfikebir Devlet Hastanesinde 21.12.2009 tarihinde saat 23.31'de alkolmetre ile yapılan ölçümde ve muayenesinde 2.70 promil alkollü olduğunun, Adli Tıp Kurumu, Trabzon Grup Başkanlığı Kimya İhtisas Dairesinin 30.12.2009 tarih ve 2009/2723/2288 Sayılı raporunda ise 2.57 promil etil alkol olduğunun tespit edildiği, Trafik kazası tespit tutanağında ve trafik bilirkişi Selahattin İşçi'nin 22.12.2009 tarihli trafik kazası bilirkişi raporu, sanık savunması, müşteki ve sanık beyanlarına göre sanık ...'ın alkollü olarak Giresun-Trabzon istikameti bölünmüş olan ve karşı yönden gelen trafiğin kullandığı karayoluna aracı ile tersten girmesi neticesi kaza meydana geldiği olayda birinci derecede ve asli kusurlu olduğu, diğer araç sürücüsünün ise kusursuz olduğu anlaşılmış olup, sanık olayda sarhoş olacak düzeyde alkollü ve geceleyin ana yola dönülmez işaretinin bulunduğu yerde ters istikamete girmiş ve güvenlik şeridinden devam etmekte iken orta şeritte müştekinin aracına çarpmak suretiyle kaza meydana gelmiştir. Sanığın olaydaki kusurunun asli olduğu ve ağır olduğunda kuşku yoktur. Bununla birlikte sanığın eylemi bilinçli taksir mi yoksa olası kasıtlı mı işlendiği üzerinde durmak gerekmektedir. Bilinçli taksirde irade unsuru bulunmadığından taksirin derecesi ne kadar ağır olursa olsun, ne kadar olası kasta yaklaşırsa yaklaşsın olayda taksirin nitelikli halinin gerçekleştiği kabul edilmelidir. Olası kastta ikinci sonuçlar kesin olarak öngörülmektedir, bilinçli taksirde meydana gelen zararlı sonucun meydana gelmeyeceği ve bunu istemediği konusunda failde kesin bir kanı vardır. Buna göre bilinçli taksirde meydana gelen sonuç, sanık tarafından tahmin edilebilir, öngörülebilir olmalıdır. Nitekim olayda alkollü ve ters yöne giren sanığın sonucu tahmin ettiği, öngördüğü açıktır. Nitekim sanık ters yöne girdiğini bilmekte, güvenlik şeridinde giderken alkolün de verdiği etki ile aracına hakim olamamakta orta şeride geçerek kazanın meydana gelmesine neden olmaktadır. Basit taksirde; failin neticeyi bir dikkat ve özen yükümlülüğünün ihlali sebebiyle öngörememesi söz konusu iken, bilinçli taksirde fail neticeyi öngörebilmesine ve olası kasttan farklı olarak bu neticeyi kabullenmesine rağmen, yanlış bir öngörü ile neticenin meydana gelmesini engelleyebileceğini ya da neticenin gerçekleşmeyeceğini zannetmektedir. Başka bir deyişle neticeyi öngörmekle birlikte neticenin meydana gelmeyeceği yönünde yanlış bir öngörüye sahiptir. Objektif özen yükümlülüklerine aykırı davranmasından ortaya çıkabilecek neticeyi, kendi yetenekleriyle engelleyebileceğini zannetmekte veya neticenin meydana gelmemesi yönünden şansına güvenmektedir. Olası kasıt ise; 21. maddenin 2. fıkrasında 'kişinin suçunun kanuni tanımındaki unsurların gerçekleşebileceğini öngörmesine rağmen fiili işlemi halinde olası kasıt vardır' şeklinde düzenlenmiştir. Olası kasıt durumunda suçun kanuni tanımında yer alan unsurlardan birisinin somut olayda gerçekleşebileceği öngörülmesine rağmen, fiil failce işlenmektedir. Diğer bir deyişle fail, muhakkak değil ama büyük olasılıkla gerçekleşecek olan neticenin meydana gelmesini kabullenmekte, göze almaktadır. Ne olursa olsun demektir. Neticeyi bertaraf etmek için özel bir çaba göstermemektedir. Bu anlamda olası kastın oluşabilmesi için fiilin, belirsiz sayıda veya kim oldukları belli olmayan mağdurlara karşı yapılmış olması şart değildir. Şu durumda muhakkak görünen, neticenin failce bilinmesi halinde doğrudan kast, öngörülen olası neticenin meydana gelmesine kayıtsız kalınması durumunda olası kast, öngörülen muhtemel neticenin meydana gelmesinin istenmemesine rağmen objektif özen yükümlülüğüne aykırı hareket edilmek suretiyle neticenin meydana gelmesinin engellenemediği hallerde bilinçli taksir, öngörülebilir neticenin objektif özen yükümlülüğüne aykırı hareket edilmiş olması sebebiyle öngörülemeyen hallerde ise basit taksir söz konusu olacaktır. Sanık çok yoğun trafiğin olduğu yola ters yönden kazanın meydana geleceği kesine yakın bir öngörü ile, 'olursa da olsun' düşüncesiyle girmesi halinde olası kasıt söz konusu olacaktır. Halbuki olayda

kazanın meydana geldiği gece saat 21.00 sıraları itibarıyla trafik yoğun değildir ve 'olursa olsun' diyerek önceden zihninde kabul ettiği ve buna yönelik iradesini ortaya koyduğu bir davranışı bulunmamaktadır. Sanığın olayda kusuru aslidir, ağırdır ve neticeyi öngörebilmektedir, ancak önceden olursa olsun düşüncesiyle bir kabulü ve iradesi bulunmamaktadır, bu durumda trafiğin çok yoğun olmadığı saatte sanığın alkolün verdiği etki ile ana yola ters yönden girip kazanın meydana gelmesinde bilinçli taksiri bulunmakta olup, mahkememizce bilinçli taksirde irade unsuru bulunmadığından taksirin derecesi ne kadar ağır olursa olsun ne kadar olası kasta yaklaşırsa yaklaşsın olası kasta dönüşmez, sanığın eyleminde yer alan alkollü olarak araç kullanma, bölünmüş yola ters yönden girme ve farlarının kapalı olması her biri ayrı ayrı bilinçli taksir olarak değerlendirilebilirse de, her biri ayrı ayrı bilinçli taksir olarak değerlendirilebilecek birden fazla halin bir araya gelmesi halinde taksirin kasta dönüştüğünün kabul edilmesinin mümkün olmadığı...” gerekçesiyle ilk hükümde direnilmesine karar vermiştir.

Yargıtay Ceza Genel Kurulu’nun 10.05.2016 Tarih, 2014/1-200 Esas ve 2016/250 Karar Sayılı Kararı

Trabzon 2. Ağır Ceza Mahkemesi’nin 11.09.2013 tarih ve 115-125 sayılı kararı ile Yargıtay 1. Ceza Dairesi’nin kararına direnmesi ve bu hükmün de katılanlar vekili tarafından temyiz edilmesi üzerine, Yargıtay Cumhuriyet Başsavcılığının "düzelterek onama" istekli 31.03.2014 gün ve 365507 Sayılı tebliğnamesi ile Yargıtay Birinci Başkanlığına gönderilen dosya, Ceza Genel Kurulunca değerlendirilmiş ve Yargıtay Ceza Genel Kurulu Trabzon 2. Ağır Ceza Mahkemesinin direnme hükmünün suç niteliğinin belirlenmesi yönünden isabetli olduğuna oy çokluğu ile karar vererek sanığın fiili bilinçli taksirle işlediğinin kabul edilmesi gerektiğini belirtmiştir.

Karardaki Hukuki Sorun

Karardaki temel hukuki sorun, sanığın fiili TCK’nın 22/3 maddesinde düzenlenen bilinçli taksirle mi, yoksa TCK’nın 21/2 nci maddesinde düzenlenen olası kastla mı işlediğine ilişkindir.

Değerlendirme

Objektif Dikkat ve Özen Yükümlülüğü Bakımından Değerlendirilme

Bir kişinin işlediği bir fiilin taksirli bir suç olduğunun kabul edilebilmesi için, kişinin kendisinden beklenen dikkati, özeni ve basireti göstermemiş olması gerekmekte olup, bu dikkat ve özen yükümlülüğünün kaynağını yazılı kurallar veya sosyal yaşamın getirdiği kurallar oluşturabilmektedir (Artuk, Gökçen & Yenidünya, 2015, s. 239; Koca & Üzülmöz, 2016, s. 96). Bu bağlamda, dikkat ve özen yükümlülüğünün esasını oluşturan haller sınırlı sayıda olmamakla beraber, failin sorumluluğunun doğması bu yönde bir yazılı kuralın veya sosyal yaşam kuralının ihlal edilmiş olmasına bağlıdır (Özbek, Kanbur, Doğan, Bacaksız & Tepe, 2014, s. 512).

Objektif dikkat ve özen yükümlülüğünün tespitinde kullanılacak ölçütün objektif kriterlerle mi, yoksa subjektif kriterlerle mi belirleneceği hususu önem arz etmekte olup; 5237 sayılı Türk Ceza Kanunu’nun (TCK), taksiri düzenleyen 22 nci maddesinde bu hususla ilgili olarak açık bir ifade bulunmasa da, kanun gerekçesinde bu ölçütün objektif bir ölçüt olması gerektiği

açıkça belirtilmiş, doktrin ve yargı kararları da buna paralel olarak gelişmiştir². Objektif ölçütten kasıt ise, normal ölçüdeki makul ve tedbirli bir insanın, manevi ve normatif yönlere göre göstereceği dikkat ve özeni gösterip göstermediği değerlendirmesidir (Koca & Üzülmöz, 2016, s. 198). Bu kapsamda, failin dikkat ve özen yükümlülüğüne uygun davranıp davranmadığının tespiti yapılırken, failin subjektif ve şahsi özellikleri göz önünde bulundurulmaksızın, ortalama bir kişiden beklenen özen dikkate alınarak objektif bir değerlendirme yapılmalıdır (Bohlander, 2009, s. 55). Nitekim özellikle trafik kurallarına ilişkin yapılması gereken değerlendirme normatif ve objektif olup; kişilerin trafik kurallarına ne kadar özen göstermesi gerektiği tespit edilerek, örneğin kazaya sebebiyet veren belirli bir kişinin trafikte giderken özen yükümlülüğüne ne kadar uyduğu şeklinde subjektif bir değerlendirmeye gidilmez (Welzel, 1967, §18, s. 126).

Somut olay bakımından önemli gördüğümüz bir diğer husus ise, Yargıtay Ceza Genel Kurulu'nun kararında değindiği; *saniğin karşı yönden gelenlerin kendilerini koruma yönünde dikkatli davranacaklarına güvendiği, böyle bir zanla objektif dikkat ve özen yükümlülüğüne aykırı hareket ettiği* meselesidir. Yargıtay'ın burada uyguladığı kriterin ismi *güven prensibidir*; ancak bu prensip Yargıtay Ceza Genel Kurulu'nun incelediğimiz bu kararında düşüncemize göre yerinde kullanılmamıştır.

Şöyle ki; güven prensibine göre, birden fazla kişinin dahil olduğu, trafik gibi günlük yaşam aktivitelerinde veya bir ekiple hareket edilmesini gerektiren inşaat işleri veya doktorların icra ettikleri ameliyat gibi faaliyetlerde, kişilerin, herkesin üzerine düşen dikkat ve özen yükümlülüğüne uyacağına güvenerek hareket etmeleri doğaldır ve bir kimseden diğer kişilerin dikkat ve özen yükümlülüğüne uymayabileceği ihtimalini göz önüne alarak hareket etmesi beklenemez (Roxin, 2006, §24, s.1071; Wessels, Beulke & Satzger, 2015, §18, s.316; Welzel, 1967, §18, s. 128; Kaymaz & Gökcan, 2006, s. 97; Koca & Üzülmöz, s. 198; Tezcan, Erdem & Önok, 2014, s. 193). Ancak güven prensibinin uygulanabilmesi için; yani bir kimsenin başkalarının dikkat ve özen yükümlülüğüne uygun davranacaklarına güvenerek hareket ettiğini iddia edebilmesi için, öncelikle kendisinin de dikkat ve özen yükümlülüğüne uygun davranmış olması gerekmektedir. Aksi takdirde, kendisi bu yükümlülüğe uygun davranmayan bir kimsenin başkalarının uygun davranacaklarını düşünerek hareket ettiğinin kabul edilmesi ve kişinin bu sebeple sorumluluktan kurtulması mümkün değildir. Güven prensibi bu anlamda dikkat ve özen yükümlülüğüne uymayan kişilerin başkalarının bu yükümlülüğün ihlali neticesinde ortaya çıkan tehlikeli neticeleri engelleyeceği konusundaki -hukuka aykırı-güveni olmayıp; üzerine düşen yükümlülüğü yerine getiren kişinin diğer kişilerin de hukuka uygun davranacağına yönelik olan ve hukukça korunan güvenine işaret etmektedir.

Somut olaya bakıldığında ise, failin yasal olarak izin verilen promilin üzerinde alkol tüketmişken aracını sevk etmesi zaten başlı başına dikkat ve özen yükümlülüğüne aykırı bir harekettir. Bundan sonra failin yola ters yönde girmiş olması, emniyet şeridinden gitmesi ve farlarının da birden fazla tanık anlatımına göre kapalı olması da dikkat ve özen yükümlülüğüne aykırı davranışlardır. Bu bağlamda, failin yükümlülüğe aykırı bunca hareketinden sonra, başkalarının kendilerini korumak hususunda dikkatli davranacaklarına güvendiği prensibinin karara dahil edilmesi, düşüncemize göre isabetsizdir.

² Nitekim kanun gerekçesinde bu husus “*Bu dikkat ve özen yükümlülüğünün belirlenmesinde, failin kişisel yetenekleri göz önünde bulundurulmaksızın, objektif esastan hareket edilir. Nitekim toplum hâlinde yaşamının güvenli bir biçimde sürdürülebilmesi için, çeşitli alanlarda kişilerin dikkat ve özenli davranışlarıyla ilgili kurallar konmaktadır... Taksirli suçlarda fail, kendi yetenekleri, algılama gücü, tecrübeleri, bilgi düzeyi ve içinde bulunduğu koşullar altında, objektif olarak varolan dikkat, özen yükümlülüğünü öngörebilecek ve yerine getirebilecek durumda olmalıdır. Bütün bu yeteneklere sahip olmasına rağmen bu yükümlülüğe aykırı davranan kişi, suç tanımıyla belirlenen neticenin gerçekleşmesine neden olması durumunda, taksirli suçtan dolayı kusurlu sayılarak sorumlu tutulacaktır.*” şeklinde belirtilmiştir.

Bilinçli Taksir ve Olası Kast Ayrımı Bakımından Değerlendirilme

Taksir, Türk Ceza Kanunu'nun 22 nci maddesinde düzenlenmiş olup, kanunda *dikkat ve özen yükümlülüğüne aykırılık dolayısıyla, bir davranışın suçun kanunî tanımında belirtilen neticesi öngörülmemekle gerçekleştirilmesi* olarak tanımlanmaktadır ve bu taksir türüne doktrinde ve içtihatlarda bilinçsiz taksir denilmektedir. Bilinçli taksir ise, aynı maddenin üçüncü fıkrasında *kişinin öngördüğü neticeyi istememesine karşın, neticenin meydana gelmesi hâlinde bilinçli taksir vardır* şeklinde tanımlanmış; bu hâlde taksirli suça ilişkin cezanın üçte birden yarısına kadar artırılacağı belirtilmiştir. Şu halde, bilinçli taksir, failin gerçekleştirdiği hareket sonucunda ortaya çıkabilecek olan neticeyi öngörmesine ancak bu neticeyi istememesine rağmen, neticenin gerçekleşmeyeceği inancıyla hareketine devam etmesi ve neticenin meydana gelmesiyle oluşur (Conte & Maistre Du Chambon, 2002, s. 211; Jescheck & Weigend, 1996, §54, s. 567; Schmidt, 2012, s. 271; Wessels, Beulke & Satzger, 2015, §18, kn. 932, s.312). Her ne kadar 5237 sayılı TCK'da açıkça yer almasa da, doktrinde genellikle, bilinçli taksir halinde, failin öngördüğü ancak istemediği neticenin gerçekleşmesine sebebiyet veren fiili işlerken, neticenin gerçekleşmeyeceğine duyduğu güvenle hareket ettiği kabul edilmektedir (Baumann, Weber & Mitsch, 2003, §22, kn. 63, s. 545; Frister, 2013, s. 172; Hansen, 1963, s. 49; Hoffman - Holland, 2011, kn. 815, s. 337; Jescheck & Weigend, 1996, §54, s. 568; Mezger, 1949, s. 350; Roxin, 2006, §24, kn. 67, s.1087; Schmidt, 2012, s. 271; Syrothanassi, 2011, s. 9).

Olası kast (*gayri muayyen, dolayısıyla, belirli olmayan kast veya dolus eventualis*) ise, TCK'nın 21 inci maddesinin ikinci fıkrasında, "*Kişinin, suçun kanuni tanımındaki unsurların gerçekleşebileceğini öngörmesine rağmen, fiili işlemesi halinde olası kast vardır*" şeklinde düzenlenmiştir. Kanun metninde görüldüğü üzere, olası kast bakımından yapılan düzenlemenin, TCK'nın 22/3 maddesinde bilinçli taksir için getirilen "*Kişinin öngördüğü neticeyi istememesine karşın, neticenin meydana gelmesi halinde bilinçli taksir vardır*" şeklindeki düzenlemeden pek az farkı vardır. Ne yazık ki kanun metninde bilinçli taksir ve olası kastın bu şekilde birbirine anlam olarak oldukça yakın metinler şeklinde düzenlenmesi, uygulama bakımından son derece sakıncalı olmuştur (Mahmutoğlu, 2006, s. 40). Olası kasta ve bilinçli taksire ilişkin madde gerekçelerinde birtakım açıklamalar yer alsa da, madde gerekçesi yardımcı normdan ibaret olduğundan, kanun koyucunun amacını ortaya koymakla beraber, uygulayıcılar için doğrudan bir bağlayıcılığı yoktur. Dolayısıyla, mevcut düzenlemeye, "*kanun metni çerçevesinde*" bakıldığında, bilinçli taksir ve olası kastın birbirinden farkı neredeyse ayırt edilemeyecek derecede azdır. Bu durum da yargı kararlarında tutarsızlıkların ortaya çıkmasına ve bu türde kararlar hakkında doktrindeki yazarların çoğu zaman fikir birliğine varamamasına sebep olmaktadır. Suçun işleniş türünün olası kast veya bilinçli taksir olarak belirlenmesi ise uygulanacak yaptırımlar bakımından son derece farklılık arz ettiğinden, esasen bu hususun şüpheye yer bırakmayacak kesinlikte tespit edilebilmesi son derece önemlidir. Ancak yukarıda da değindiğimiz üzere mevcut durumda kanun metninde bilinçli taksir ve olası kast ayrımı yetersiz kaldığından, bu tespitin sağlıklı bir şekilde yapılabilmesi son derece güçleşmektedir.

Fiilin bilinçli taksirle mi olası kastla mı işlendiği tespit edilirken, her somut olay bakımından failin gerçekleşme ihtimalinin yüksek olduğunu bildiği neticeyi öngörüp öngörmediği, öngördüyse bunun meydana geleceğini kabullenerek hareketine devam edip etmediği incelenmelidir (Hakeri, 2014, s. 248; Koca & Üzülmöz, 2016, s. 172-173). Gerçekten de olası kastta fail, neticeyi ne istemekte ne de kesin olarak öngörmekte, sonucu umursamayarak olayları biraz da akışına bırakmaktadır (Gökpinar, 2008, s. 220; Öztürk & Erdem, s. 266; Özgenç, TCK Gazi Şerhi, 2005, s. 333). Zira fail için esas önemli olan asıl amaç olup, fail

amacına ulaşmak için doğabilecek yan neticeleri göze almaktadır (Hakeri, 2014, s. 247; Keskin, 1994, s. 142; Öztürk & Erdem, 2014, s. 266; Yaşar, Gökcan & Artuç, 2014, s. 529; Gökpinar, 2008, s. 228). Buna verilebilecek en klasik örnek; A'nın hasmı H'yi öldürmek istemesi sebebiyle yolda H'yi yanındaki Y ile yürürken gördüğünde silahını çekmesi ve ateş etmesidir. Bu halde, A'nın ateş etmeye dair herhangi bir tecrübesi yoksa; A, H'yi vurmaya isterken Y'yi de vurma olasılığının son derece yüksek olduğunu bilmektedir. Buna rağmen A'nın ateş etmesi halinde, asıl amacı olan H'yi öldürmek uğruna ortaya çıkabilecek bu yan neticeyi de (Y'nin yaralanması veya ölmesi) A'nın adeta umursamadığı ve kabullendiği söylenebilecektir; ki bu halde A suçu olası kastla işlemiş olacaktır. Öte yandan, A'nın deneyimli bir avcı olması veya uzun süre silah eğitimi almış olması halinde, kendi beceri, yetenek ve deneyimine güvenerek, kurşunun yalnızca H'ye isabet edeceği ve Y'ye zarar vermeyeceği inancıyla ateş etmesi ve kurşunun H'yi az farkla ıskalayarak Y'ye isabet etmesi halinde, A'nın Y bakımından bilinçli taksirle hareket ettiğini kabul etmek gerekecektir. Ancak ne yazık ki uygulamada olası kast ve bilinçli taksir ayrımını bu kadar net çizgilerle yapmak kolay olmamakta, doktrin ve içtihatla getirilen kriterlere rağmen failin fiili işlendiği andaki düşünce yapısını ve manevi unsur açısından geçerli olan fail ile fiil arasındaki psikolojik bağı tam olarak çözmek mümkün olmayabilmektedir.

Doktrinde bu ayrımın yapılabilmesi için çeşitli teoriler mevcut olmakla beraber, bunları burada ayrıntılı olarak açıklamayacağız, zira bu teoriler arasında de kesin olarak veya en azından çoğunluk tarafından dahi kabul gören bir teori mevcut değildir. Bununla beraber, olası kastı bilinçli taksirden ayıracak ölçütlerle tanımlama çalışmaları neticesinde, sonuç olarak, olası kasttan söz edilebilmesi için, kanaatimizce, failin esas amacı doğrultusunda hareket ederken, aslında meydana gelmesi özellikle isteği kapsamında yer almayan başka bir yan neticenin de ortaya çıkabilme ihtimalinin yüksek ve muhtemel olduğunu bilmesi ve buna rağmen hareketine devam ederek bu yan neticenin oluşmasını kabullenmesi veya buna kayıtsız kalması gerekmektedir (Dülger, 2005, s. 90). Bilinçli taksirde ise durum, failin neticeyi öngörmesi, ancak öngördüğü neticenin kişisel yetenekleri gibi şartlara güvenerek meydana gelmeyeceği inancıyla hareket etmesinden ibarettir. Örneğin Yargıtay 9. Ceza Dairesi, 09.07.2007 tarih, 550/6103 sayılı kararında bu hususu “*Sanığın emniyet müdürlüğü aracının camına eliyle vurarak kırması sonucu cam parçalarının polis memuru H.Ö'e temas etmesi suretiyle meydana gelen yaralanma olayında 5237 sayılı TCK'nun 21/1 maddesinde tanımlanan olası kast ile yaralama suçunun unsurlarının bulunmadığı eylemin aynı Yasanın 23 ve 89/1 maddesi kapsamında taksirle yaralama suçunu oluşturduğu gözetilmeden suç vasfında yanılıya düşülerek yazılı şekilde hüküm tesisi*” şeklinde örneklendirmiştir (Özbek, 2010, s. 298). Bu itibarla bilinçli taksirle olası kastın birbirinden ayrıldığı noktayı değerlendirirken, bilinçli taksirde failin neticenin gerçekleşmeyeceğine dair kanaatinin kuvvetli olduğunu, olası kastta ise bu kanaatin bilinçli taksirdeki gibi kuvvetli olmadığını (Kaymaz & Gökcan, 2006, s. 80; Tan, 2011, s. 561), neticenin kabullenildiğini ve neticenin gerçekleşmeyeceğine ilişkin zayıf bir ümitle hareket edildiğini düşünmek gerekecektir.

İncelediğimiz karara benzer olarak, Yargıtay 18 yaşından küçük, sürücü belgesiz ve yasal sınırın üzerinde (65 promil) alkol alıp, aşırı süratli bir şekilde, polisin dur ihtarına uymayarak ters şeride girmek suretiyle sebebiyet verdiği kazada dahi failin bilinçli taksirle hareket ettiğine hükmetmiştir³ (Tezcan, Erdem & Önok, 2014, s. 141).

Karara konu olan olayda; ilk olarak sürücünün alkollü olması hususu üzerinde kısaca durmak gerekir. Yukarıda da belirttiğimiz üzere, Yargıtay bir kazanın meydana gelmesi durumunda sürücünün alkollü olmasını tek başına olası kast veya bilinçli taksir göstergesi olarak kabul edilemeyeceğini ve somut olayın bütününe değerlendirilmesi gerektiğini belirtmektedir.

³ Yargıtay 9. CD., 19.06.2006 tarih, 1680/3456 sayılı kararı.

Dolayısıyla olayda sanığın alkollü olması tek başına bilinçli taksirle veya olası kastla hareket ettiğine delalet etmeyecek ve bu ayrımın yapılmasında tek başına rol oynamayacaktır. Bununla beraber belirtelim ki; sanığın alkollü olması sorumluluktan kaçmasına veya işlediği fiilden dolayı ceza almaması sonucuna da yol açmayacaktır. Zira pek çok ceza hukuku sisteminde olduğu gibi, Türk ceza hukukunda da sebebinde serbest hareketler ilkesi geçerlidir. Bu kurama kanunumuzda açıkça yer verilmemiş olmakla beraber, TCK'nın geçici nedenler, alkol veya uyuşturucu madde etkisinde olmayı düzenleyen 34 üncü maddesinin ilk fıkrasında, geçici bir nedenle ya da irade dışı alınan alkol veya uyuşturucu madde etkisiyle işlediği fiilin hukuki anlam ve sonuçlarını algılayamayan veya bu fiille ilgili olarak davranışlarını yönlendirme yeteneği önemli derecede azalmış olan kişiye ceza verilmeyeceği belirtilmiş olsa da, bu fıkra da “*irade dışı*” kavramına yer verildiği gibi, aynı maddenin ikinci fıkrasında da, iradi olarak alınan alkol veya uyuşturucu madde etkisinde suç işleyen kişi hakkında birinci fıkra hükmünün uygulanmayacağı belirtilmiştir. Böylece kanun metnindeki ifadeden anlaşıldığı üzere, kanunda açık bir tanım yapılmamış ve alic (actiones liberae in causa/ sebebinde serbest hareketler) öğretisinden bahsedilmemiş olsa da, kanun koyucu bu kuramı kabul etmekte, suçun işlendiği anda kendisini kusur yeteneğinden iradi olarak yoksun bırakmış kişi hakkında TCK'nın 34 üncü maddesinin ilk fıkrasının uygulanmasını ve failin sorumluluktan kurtulmasını uygun bulmamaktadır. Sebebinde serbest hareketler, failin suçu işlediği anda kusur yeteneğinin bulunmamasına rağmen, kusur yeteneği varmış gibi sorumlu tutulmasını sağlayan bir kuram olup buna göre failin suçu işlediği sırada kusur yeteneğini haiz olmaması, yine failin kendi iradi (kasıtlı veya taksirli) bir fiilinden kaynaklanıyorsa, artık olayda failin kusurlu olduğu kabul edilmektedir (Dölling, Duttge & Rössner, 2013, §15, kn. 35, s. 219; Centel, Zafer & Çakmut, 2016, s. 395; Demirbaş, 2014, s. 336; Özgenç, 2014, s. 391). Bu itibarla karara konu somut olay değerlendirildiğinde de, sürücünün alkollü kendi iradesiyle tükettiği, buna bağlı olarak irade ve algılama yeteneğini de yine kendi iradesiyle zayıflattığı anlaşılmaktadır. Bu halde, sürücü bakımından, olayın işlendiği anda kusur yeteneğinin zayıf olduğu ve bu sebeple fiilinden sorumlu olmadığı şeklinde bir iddia da ileri sürülemeyecektir.

Çalışmamız kapsamında incelediğimiz kararda, sürücü olan sanığın olay günü trafikte izin verilen alkol limitinin oldukça üzerinde, 2.70 promil alkollü olarak aracını sevk ettiği, 'taşıt giremez' ve 'sola dönülmez' levhalarına rağmen Trabzon-Giresun bölünmüş yoluna ters yönden girerek yolun akışına göre sol şeritten aracın farları kapalı vaziyette seyrettiği, bu sırada mağdurun kullandığı ve içerisinde maktul ve mağdurların bulunduğu araçla karşılaştığı, aracı kullanan mağdurun selektör yaparak sanığı uyarmasına ve frene basarak sanığın kullandığı araca çarpmamaya çalışmasına rağmen sanığın frene basmadan mağdurun aracına çarptığı ve bunun sonucunda maktulün ölümüne ve mağdurların yaralanmasına neden olan bir kazaya sebebiyet verdiği anlaşılmaktadır.

Yukarıda izah ettiğimiz üzere, bir kimsenin bilinçli taksirle hareket ettiğinden söz edilebilmesi için, kişinin meydana gelebilecek suç teşkil eden neticeyi öngörmüş, ancak gerçekleşmesini istememiş olması, doktrin ve içtihatların belirlediği kriterlere göre ise, failin beceri ve kabiliyetine duyduğu güvenle, neticenin gerçekten gerçekleşmeyeceği inancıyla, gerekirse gerçekleşmemesi için önlem olarak hareket etmesi gerekmektedir. Olası kastta ise fail neticeyi istememekle beraber, neticenin meydana gelmesinin kuvvetle muhtemel olduğunu bilmekte; buna rağmen duruma kayıtsız kalarak ve muhtemel neticeyi kabullenerek hareketini sürdürmektedir.

Somut olayda esas mesele suçun işleniş şekline ilişkindir. Bu noktada, sürücünün davranışları doğrultusunda, fiili işlerken bilinçli taksirle mi yoksa olası kastla mı hareket ettiğinin tespit edilmesi gerekmektedir. Yargılama sürecinde, karardan anlaşıldığı üzere, ilk derece mahkemesi olarak davaya bakan Trabzon 2. Ağır Ceza Mahkemesi, sürücünün fiili bilinçli

taksirle işlediğini belirtmiş, Yargıtay 1. Ceza Dairesi ise, fiilin olası kastla işlendiğini belirterek yerel mahkeme hükmünü bozmuştur. Trabzon 2. Ağır Ceza Mahkemesi'nin ilk hükmünde direnmesi üzerine ise, dosya Yargıtay Ceza Genel Kurulu'na intikal etmiş, Yargıtay Ceza Genel Kurulu ise, yerel mahkemeyi haklı bularak fiilin bilinçli taksirle işlendiği yönünde hüküm kurmuştur.

Kararda, Yargıtay Ceza Genel Kurulu'nun sürücünün bu fiilleri bilerek işlediğini kabul ettiği ancak *“karşı istikametten gelen bir araca çarparak yaralama ya da ölüme neden olabileceğini öngördüğü halde tecrübesine, şoförlük yeteneklerine, gece olması sebebiyle trafiğin az olacağına, özellikle de şansına ve karşı yönden gelenlerin kendilerini koruma yönünde dikkatli davranacaklarına güvendiği, böyle bir zanla objektif dikkat ve özen yükümlülüğüne aykırı hareket ederek öngördüğü ancak istemediği neticeye neden olduğu, meydana gelen sonucu kabullenmediği ve arzulamadığı”* ve bu sebeple bilinçli taksirle hareket ettiği sonucunu çıkardığı görülmektedir. Burada istenmeyen ve buna rağmen meydana gelen netice öldürme ve yaralamadır. Bilinçli taksirle işlenen suçlarda her ne kadar gerçekten de özellikle trafik kazalarında, sürücülerin şanslarına, becerilerine ve kendilerine duydukları güvene istinaden hareket ettikleri ve neticeyi istemedikleri belirtilmekte ise de, kişinin gerçekleştirdiği fiillerin neticenin meydana gelme olasılığını yüksek oranda artırması; hatta neredeyse kesinleştirmesi halinde, artık düşüncemize göre olası kasttan söz edilmesi gerekmektedir. Zira bir kimsenin, gerçekleştirdiği kurallara aykırı hareketleri çerçevesinde, bilinçli taksirle hareket ettiğinin kabul edilebilmesi için, düşüncemize göre failin neticenin meydana gelmeyeceği inancıyla hareket etmesi gerekmektedir. Karara konu somut olaya bakıldığında ise, failin birden fazla trafik kuralını ihlal ettiği ve kanaatimizce meydana gelebilecek sonuca istinaden umursamazca davrandığı ve kayıtsız kaldığı anlaşılmaktadır. Bir kimsenin şahsi becerilerine veya şansına güvenmek suretiyle, trafiğe alkollü çıkması, hız yapması, kimsenin gelmeyeceğine inanarak ters yöne girmesi veya genel olarak özen yükümlülüğüne aykırı bu tür davranışlarda bulunması şeklindeki olaylar münferit olarak değerlendirildiğinde, bu tür hareketler kişinin bilinçli taksirle hareket ettiğine işaret edebilir. Ancak bir kimse aynı olayda hem izin verilenin oldukça üzerinde alkollü olarak direksiyon başına geçmiş, hem ters yöne girmiş, hem dönülmesi yasak yerden dönmüş ve bunlara rağmen hız yapmış, hem de gece farlarını yakmadan aracını sevk etmişse ya da bir başka ifade ile yukarıdaki hareketlerin tamamı tek bir olayda birleşmiş ise artık burada failin herhangi bir yaralanma veya ölüm neticesinin gerçekleşmeyeceği inancıyla veya yalnızca şoför olarak kabiliyetine veya karşı yönden kimsenin gelmeyeceğine dair şansına güvenerek hareket ettiğinden, kısacası bilinçli taksirli şekilde hareket ettiğinden söz etmenin mümkün olmayacağı görüşündeyiz.

Yerel mahkeme direnme hükmünde, failin gerçekleştirdiği eylemlerin her birinin ayrı ayrı bilinçli taksire delalet edebilecek nitelikte olduğunu ancak bunların bir araya gelmesinin bilinçli taksiri olası kasta dönüştürmeyeceğini ifade etmiştir. Bu düşünceye kısmen katılmakla beraber, bir noktada bu düşünceden ayrılmak da gerekir: Burada öngörülen netice yaralama veya öldürmedir; dolayısıyla kişinin özen yükümlülüğüne aykırı birden fazla hareketi bulunması suçun işleniş şeklini doğrudan doğruya olası kasta dönüştürmese de, bilinçli taksir ve olası kast ayrımını yaparken tespit edilmesi son derece güç olan bir hususa ışık tutmaktadır ki bu da failin fiili işlediği anda neticeye yönelik bir kayıtsızlık ve kabullenme içerisinde mi olduğu, yoksa neticenin gerçekten gerçekleşmeyeceği inancıyla hareket edip etmediğidir. Bir kimsenin hem ters yöne girmesi, hem direksiyon başına alkollü vaziyette geçmesi, hem dönülmemesi gereken yerden dönmesi, hem gece karanlıkta farlarını açmadan seyretmesi, hem de karşıdan araba geldiğini görünce yavaşlayarak ve frene basarak kazayı önlemeye çalışmak yerine, hiç fren kullanmaksızın orta şeride doğru girerek karşıdan gelen aracın

yanından geçmeye çalışması halinde, artık failde “neticenin gerçekleşmeyeceği” inancının mevcut olduğunu söylemek düşüncemize göre hayatın olağan akışına uygun düşmemektedir. Yukarıda izah ettiğimiz açıklamalar çerçevesinde, düşüncemize göre Yargıtay 1. Ceza Dairesinin kararı daha isabetlidir; zira bu somut olayda fail meydana gelebilecek olan bu nitelikte bir neticeye kayıtsız kalmış ve neticeyi kabullenmiştir. Aksi halde, hukuk düzenince konulmuş tüm kurallara aykırı davranan ve bu hareketleri neticesinde neredeyse muhakkak olarak başka kimselere zarar verebileceğini öngören her kişi neticenin gerçekleşmeyeceği ve kendi becerisine ve kabiliyetine güvenerek hareket ettiğini söyleyerek bilinçli taksirden sorumlu tutulacaktır ki; bu durum olası kast kurumunun işlevsiz kalmasına yol açacaktır. Bu noktada düşüncemize göre önem arz eden husus, bir kimsenin bilinçli taksirle hareket ettiğinin kabul edilebilmesi için, davranışlarının da gerçekten neticenin gerçekleşmeyeceğine inanan bir kimsenin hareket edeceği şekle uygun olmasıdır. Suçun manevi unsuru ve suçu işleyen kişilerin iç durumları ancak dışa yansıyan hareketlerinden anlaşılabilir. Bu anlamda birden çok hukuka aykırı eylemi gerçekleştiren kişinin neticeyi açıkça istemediğini ortaya koyan bir durum mevcut değildir. Düşüncemize göre, incelemiş olduğumuz bu karardaki somut olayda olduğu gibi, toplum ve hukuk kurallarına açık bir biçimde aykırı davranan, bunun neticesinde başkalarının zarar görme olasılığının mutlak olduğunu bilen ve buna rağmen, meydana gelebilecek olumsuz neticeleri kabullenerek bu nitelikteki hareketlerini sürdüren kişilerin fiillerini olası kastla işlediklerini kabul etmek gerekir.

Sonuç

İncelediğimiz karar çerçevesinde, trafikte izin verilen alkol limitinin oldukça üzerinde seyreden sanık sürücü, 'taşıt giremez' ve 'sola dönülmez' levhaları bulunan bölünmüş bir yola ters yönden girmiş, yolun akışına göre sol şeritten aracın farları kapalı halde seyretmiş, bu sırada başka bir kişinin kullandığı ve içerisinde maktul ve mağdurların bulunduğu araçla karşılaşmış, aracı kullanan kişi selektör yaparak sanığı uyarmasına ve frene basarak sanığın kullandığı araca çarpmamaya çalışmasına rağmen sanık frene basmadan mağdurun aracına çarpmış ve bunun sonucunda maktulün ölümüne ve mağdurların yaralanmasına neden olan bir kazaya sebebiyet vermiştir. Yargılamada ise, yerel mahkeme suçun bilinçli taksirle işlendiğine hükmetmiş, Yargıtay 1. Ceza Dairesi ise suçun olası kastla işlendiğini belirterek bu kararını bozmuş, ancak yerel mahkemenin kararında direnmesi üzerine dava Yargıtay Ceza Genel Kurulu'nun önüne gelmiş ve burada sanığın bilinçli taksirle hareket ettiği sonucuna varılmıştır.

Yukarıda ayrıntılı olarak izah ettiğimiz üzere, bilinçli taksirle olası kast Türk Ceza Kanunu'nda neredeyse aynı düzenlenmiş olmasına rağmen, gerek madde gerekçelerinde, gerek doktrinde ve gerekse yargı içtihatlarında bu iki kavramı birbirinden ayırt etme hususunda yol gösterici kriterler bulunmaktadır. Bu kriterlere göre, bilinçli taksirle olası kastın benzer yönü, her ikisinde de failin neticenin meydana gelmesini istememesiyken, bu iki kavram failin meydana gelebilecek olan bu neticeyi kabullenip kabullenmediği ve buna kayıtsız kalıp kalmadığıdır. Buna göre, failin esas amacını gerçekleştirmek doğrultusunda hareketine devam ederek bu nitelikteki bir neticeyi kabullenmesi ve meydana gelmesine kayıtsız kalarak bunu umursamaması halinde olası kastın, failin yalnızca dikkat ve özen yükümlülüğüne aykırı davranması ve bu esnada kendi beceri ve kabiliyetine veya şansına güvenerek neticenin gerçekten meydana gelmeyeceği inancıyla hareket etmesi halinde bilinçli taksirin varlığından söz edilmektedir.

Karara konu olayda ise, yukarıda izah ettiğimiz üzere, bir kimsenin, birden fazla trafik kuralını, salt ulaşacağı yere daha kısa yoldan ve daha çabuk ulaşmak amacıyla ihlal etmesi ve bunu yaparken başkalarının hayatını ciddi şekilde tehlikeye soktuğunun bilincinde

olmasına rağmen hareketine devam etmesi, bununla beraber alkollü olduğunu ve reflekslerinin de alkollü olmayan bir kimseye nazaran daha zayıf olacağını da bilmesi, artık bu kişi bakımından bilinçli taksirden ziyade olası kastın düşünülmesi gerektiği sonucuna ulaşmamıza sebep olmaktadır. Bu itibarla, Yargıtay 1. Ceza Dairesi'nin görüşünün, Trabzon 2. Ağır Ceza Mahkemesi ve Yargıtay Ceza Genel Kurulu kararlarına nazaran daha isabetli olduğu görüşündeyiz.

Kaynakça

- Artuk, M.E., Gökçen, A. & Yenidünya, A. C., (2015). Ceza Hukuku Genel Hükümler, Ankara.
- Baumann, J., Weber, U. & Mitsch, W. (2003). Strafrecht Allgemeiner Teil, 11. neubearbeitete Auflage, Bielefeld.
- Bohlander, M. (2009). Principles of German Criminal Law, Oregon.
- Centel, N., Zafer, H. & Çakmut, Ö. (2016). Türk Ceza Hukukuna Giriş, İstanbul.
- Conte, P. & Maistre Du Chambon, P. (2002). Droit Pénal Général, 6. édition, Paris.
- Demirbaş, T. (2014). Ceza Hukuku Genel Hükümler, Ankara.
- Dölling, D., Duttge, G. & Rössner, D. (2013). Gesamtes Strafrecht StGB/StPO/Nebengesetze Handkommentar, 3. Auflage, Baden-Baden.
- Dülger, M. V. , 5237 Sayılı YTCK'da Kastın Unsurları ve Türleri - Özellikle Olası Kastın Değerlendirilmesi, *Hukuk ve Adalet Eleştirel Hukuk Dergisi*, Y. 2, S. 5, Nisan 2005, 65-111.
- Frister, H. (2013). Strafrecht Allgemeiner Teil, 6. Auflage, München.
- Gökçınar, M. (2008). Ceza Sorumluluğunun Temeli Kast, *TBB Dergisi*, S. 79, 198-233.
- Hakeri, H. (2014). Ceza Hukuku Genel Hükümler, Ankara.
- Hansen, G. (1963). Die Einwilligung Des Verletzten Bei Fahrlässigkeitstaten, Im Besonderen Das Bewusste Eingehen Eines Risikos Durch Den Geschädigten, Bonn.
- Hoffman-Holland, K. (2011). Strafrecht, Allgemeiner Teil, 2. Auflage, Tübingen.
- Jescheck, H. H. & Weigend, T. (1996). Lehrbuch des Strafrechts Allgemeiner Teil, 5. Auflage, Berlin.
- Kaymaz, S. & Gökcan, H. T. (2006). Taksirle Adam Öldürme ve Yaralama Suçları, Ankara.
- Keskin, O. K. (1994). Taksirle Ölüme ve Yaralanmaya Neden Olma, Ankara.
- Koca, M. & Üzülmöz, İ. (2016). Ceza Hukuku Genel Hükümler, Ankara.
- Mahmutoğlu, F. S. (2006). Das neue türkische Strafgesetzbuch, Allgemeiner Teil, *Annales de la Faculte de Droit d'Istanbul*, C. 38, S. 55, 35-48.
- Mezger, E. (1949). Strafrecht, 3. Auflage, Berlin und München.
- Özbek, V. Ö. (2010). TCK İzmir Şerhi Türk Ceza Kanununun Anlamı (Açıklamalı - Gerekeçeli - İçtihatlı), Cilt - 1 (Madde 1-75), Ankara.
- Özgenç, İ. (2005). TCK Gazi Şerhi, Ankara.
- Özgenç, İ. (2014). Türk Ceza Hukuku Genel Hükümler, Ankara.
- Öztürk, B. & Ruhan, E. (2014). Uygulamalı Ceza Hukuku ve Güvenlik Tedbirleri Hukuku, Ankara.
- Roxin, C. (2006). Strafrecht Allgemeiner Teil, Band I, München.
- Schmidt, M. (2012). Schuldgehalt der unbewussten Fahrlässigkeit, *Aktuelle Grundlagenprobleme des materiellen Strafrechts (Maddi Ceza Hukukunun Güncel Temel Problemleri)*, Band I (Cilt I), İstanbul, 269-281.
- Syrothanassi, O. (2011). Die äußere und innere Seite der Fahrlässigkeit im deutschen und griechischen Strafrecht, *Nomiki Vivliothiki*.
- Tan, M. (2011). Türk Ceza Kanunu Genel Hükümler 1. Cilt (1-34. Maddeler), Ankara.

- Tezcan, D., Erdem, M. R. & Önok, R. M. (2014). Teorik ve Pratik Ceza Özel Hukuku, Ankara.
- Welzel, H. (1967). Das Deutsche Strafrecht, 10. Auflage, Berlin.
- Wessels, J., Beulke, W. & Satzger, H. (2015). Strafrecht Allgemeiner Teil, 45. Auflage.
- Yaşar, O., Gökcan, H. T. & Artuç, M. (2014). Yorumlu - Uygulamalı Türk Ceza Kanunu, Cilt I, Ankara.